भवन्स महाविद्यालय , अंधेरी - पश्चिम , मुंबई

मराठी विभाग - पदवी

स्वायत्त अभ्यासक्रम - शैक्षणिक वर्ष - 2022- 23

द्वितीय वर्ष पदवी कला शाखा - अभ्यासपत्रिका - ३ - भाषा आणि बोली अभ्यास

सत्र तिसरे - (BH. UAMAR302) सत्र चौथे - (BH. UAMAR402)

सत्र - ३ - भाषा आणि बोलीअभ्यास - एकूण व्याख्याने - ४५ - श्रेयांकन – ३ (BH. UAMAR302)

(मुंबई विद्यापीठाने लागू केलेल्या सत्र 3 अभ्यासक्रमात बदल केलेला नाही.)

घटक - १ - (अ) मानवी भाषेचे स्वरूप (एकूण तासिका - १५ - श्रेयांकन - १)

संप्रेषण - मानवी व मानवेतर , मानवाचे भाषिक व भाषेतर संप्रेषण , मानवी भाषेची वैशिष्ट्ये व लक्षणे - (चिन्हात्मकता, ध्वन्यात्मकता, यादृच्छिकता, सर्जनशीलता, सामाजिकता इ.)

भाषेच्या व्याख्या.

(आ) मानवी भाषेची त्रिविध कार्ये , रोमान याकबसन याने मांडलेले भााषेचे नमुनारूप व भाषिक कार्ये - (संदेशात्म, निर्देशात्म, परिणामनिष्ठ, सौंदर्यनिष्ठ इ.)

घटक - २ - (अ) भाषा, समाज आणि संस्कृती (एकूण तासिका - १५ - श्रेयांकन – १)

भाषा व संस्कृती यांचा संबंध , सपीर व बेंजामीन वोर्फ यांचा भाषिक सापेक्षतावादाचा सिद्धांत , भाषा वैविध्य, भाषेचा बहुजिनसीपणा , भाषाद्वित्व , भाषिक व सांस्कृतिक विविधता

(आ) प्रमाणभाषा व बोली - संकल्पना व स्वरूप

भाषा व बोली , पिजिन व क्रिऑल , प्रमाण भाषा व बोली यांच्यातील संबंध , प्रमाणभाषेचे वापरक्षेत्र, बोली निर्माण होण्याची कारणे, बोली वैविध्य (व्यवसाय बोली , स्थानिक बोली, जातीनिष्ठ बोली इ.) मराठीच्या विविध बोली.

घटक - ३ - बोलींच्या अभ्यासाची गरज व महत्व - (एकूण तासिका - १५ - श्रेयांकन – १)

(अ) बोली विज्ञान, बोलीच्या अभ्यासाची साधने , क्षेत्रीय कार्य , बोलींसमोरील आव्हाने इ. बोली जतन व संवर्धन करण्याचे प्रयत्न .

(आ) मराठीच्या विविध बोली. अहिराणी, व- हाडी , कोकणी बोलींची वैशिष्ट्ये

(इ) मालवणी व आगरी बोलींची व्याकरणिक वैशिष्ट्ये , उच्चार प्रक्रिया , म्हणी व वाक्प्रचार.

सत्रांत प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप - एकूण गुण – ६०

प्रश्न - १ - अंतर्गत पर्यायासह घटक एकवरील प्रश्न - गुण — १५ (१०+५)

प्रश्न - २ - अंतर्गत पर्यायासह घटक दोनवरील प्रश्न - गुण — १५ (१०+५)

प्रश्न - ३ - अंतर्गत पर्यायासह घटक तीनवरील प्रश्न - गुण — १५ (१०+५)

प्रश्न - ४- अंतर्गत पर्यायासह वरील तीन घटकांवर आधारित टीपा - गुण — १५

वर्ग चाचणी - बहुपर्यायी प्रश्न - गुण — २०

स्वाध्याय - समाज, बोलीभाषा , क्षेत्रीय अभ्यास यावरील माहिती संकलन व सादरीकरण - गुण — २०

संदर्भग्रंथ -

१) आधुनिक भाषा विज्ञान सिद्धांत आणि उपयोजन - डॉ. मिलींद मालशे, लोकवाङ्मयगृह

२) भाषा आणि संस्कृती - ना. गो. कालेलकर , मौज प्रकाशन

३) समाजभाषाविज्ञान - रमेश वरखेडे , शब्दालय प्रकाशन

४) भाषा, समाज आणि संस्कृती - सोनाली देशपांडे- गुजर, शब्दालय प्रकाशन

चौथे सत्र - एकूण व्याख्याने - ४५ - श्रेयांकन — ३

सत्र - ३ - **भाषिक लेखनकौशल्ये - (BH. UAMAR402)**

(मुंबई विद्यापीठाच्या अभ्यासक्रमात केलेला बदल)

घटक - १ - साहित्यकृतीचे भाषांतर - (एकूण तासिका - १५ - श्रेयांकन — १)

अ) भाषांतरप्रक्रिया - सैद्धांतिक विचार.

आ) अनुवाद , रूपांतर (इंग्रजी किंवा हिंदी साहित्यकृतीचे)

इ) शब्दांकन - (स्वरूप व वैशिष्टये , शब्दांकनाचे महत्त्व व गरज , शब्दांकन प्रक्रियेतील खबरदारी

घटक - २ - मराठी भाषा व आधुनिक तंत्रज्ञान परिचय व प्रात्यक्षिक (एकूण तासिका - १५ - श्रेयांकन — १)

(मुंबई विद्यापीठाने लागू केलेल्या सत्र ४ अभ्यासक्रमातील दुस- या घटकात बदल केलेला नाही.)

युनिकोड टंकलेखन व पॉवर पॉइंट प्रेझेंटेशन

घटक - ३ - कार्यालयीन पत्रव्यवहार व पारिभाषिक शब्द (एकूण तासिका - १५ - श्रेयांकन — १)

सत्रांत प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप - एकूण गुण — ६०

प्रश्न - १ - अंतर्गत पर्यायासह घटक एकवरील प्रश्न - गुण — १५ (१०+५)

प्रश्न - २ - अंतर्गत पर्यायासह घटक दोनवरील प्रश्न - गुण — १५ (१०+५)

प्रश्न - ३ - अंतर्गत पर्यायासह घटक तीनवरील प्रश्न - गुण – १५ (१०+५)

प्रश्न - ३ - अंतर्गत पर्यायासह वरील तीन घटकांवर आधारित टीपा - गुण – १५

वर्ग चाचणी - बहुपर्यायी प्रश्न - गुण – २०

स्वाध्याय - समाज, बोलीभाषा , क्षेत्रीय अभ्यास यावरील माहिती संकलन व सादरीकरण - गुण – २०

संदर्भ ग्रंथ -

1 आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानाच्या विश्वात – दीपक शिकारपूर – उत्कर्ष प्रकाशन

2 व्यावहारिक मराठी - द. धि , पुंडे , कल्याण काळे - निराली प्रकाशन

3 भाषांतरमीमांसा -

4 प्रशासनिक मराठी -